

ДЕТСКА ГРАДИНА „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“
гр. Свищов, ул. “Георги Владикин” №3, п.к. 31, тел.0631/6 02 99,
[e-mail vasillevski1@abv.bg](mailto:vasillevski1@abv.bg)

ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ /ДЕЦА ОТ ПОДГОТВИТЕЛНИТЕ ГРУПИ В ДГ“ВАСИЛ ЛЕВСКИ“ – СВИЦОВ/

Въведение

Програмата е създадена на основание чл. 263, ал. 1, т. 8 от Закона за предучилищното и училищното образование и е приета от Педагогическия съвет /Протокол №4/30.11.2017 г./.

Училищната програма за превенция на отпадането на децата от ПГ е разработена в контекста на Европейската платформа срещу бедността и социалното изключване, на предложената от Европейската Комисия „Стратегия за интелигентен устойчив растеж „Европа 2020“ и на препоръките, направени във връзка с тях по отношение превенцията на социалното изключване, и за по-добро образование и грижи в периода на ранното детство, насочени към осигуряване на всички деца на възможности за най-добър старт в живота.

Преждевременното напускане на училище е комплексно явление, което оказва сериозно влияние върху индивидуалните съдби на пряко засегнатите и благосъстоянието на техните семейства, върху възможностите за развитие на техните общности и върху цялостното социално-икономическо развитие на една страна в средносрочен и дългосрочен план.

1. Причини.

Причините за преждевременното напускане на училище могат да бъдат класифицирани в няколко основни категории:

Икономически причини

Безработицата, ниските доходи, пониженият жизнен стандарт и бедността поставят много деца в условия, водещи до повишен риск от отпадане от училище. В резултат на финансовите и икономически затруднения много деца са принудени да помагат на семействата си, което води до нарушаване на участието им в учебния процес.

Социални причини

Свързани са с родителска незаинтересованост, противоречия, конфликти, напрежение и кризи в семейството, отрицателно въздействие на домашната среда, функционална неграмотност или ниско образование на родителите, непълни семейства, деца и ученици в риск от извършване на противообществени прояви, ученици с поведение, което е трудно или е в конфликт със закона, домашно насилие, незачитане правото на избор на децата, налагането на строги наказания. Съществено влияние, свързано с преждевременно напускане на училище, биха могли да имат и рисковите неформални групи или приятелската среда на децата и младежите.

Образователни причини

Те обхващат широк кръг от проблеми: трудности в усвояването на учебното съдържание, слабости в методиката на преподаване и в организацията на обучението. Образователните причини са свързани и с начина на оценяване, квалификацията на учителите, навиците за учене, негативни нагласи на участниците в образователния процес и липсата на мотивация, качеството на учебниците, влошената дисциплина, насилието и агресията в училище, ниските образователни резултати.

Взаимоотношенията в училище, неразвитото кариерно ориентиране и консултиране са също сред важните образователни причини за преждевременното напускане на училище.

Институционални причини

Като такива могат да се квалифицират недостатъчно координираният подход между различните служби и специалисти; недостатъчно ефективният контрол върху управлението и функционирането на политиките за обхващане, задържане и реинтегриране на децата и учениците в образователната система.

Причини, свързани със здравния статус

В контекста на политиките за развитие на приобщаващото образование продължава тенденцията за интегриране на децата, нуждаещи се от допълнителна образователна подкрепа в общообразователните училища. Рисковете за преждевременно напускане на училище са свързани с недостатъчна подготовка на училището за приобщаване на тези деца. Тук се включват и всички фактори на материалната база, образователната среда, човешките и финансовите ресурси, които не отговарят на изискванията за прилагане на принципите на приобщаващото образование.

2. Дейности.

Настоящата програма набелязва дейности и мерки в три основни направления:

1. Превенция на преждевременното напускане на училище.
2. Интервенция срещу преждевременното напускане на училище.

3. Компенсиране на преждевременното напускане на училище.

Приоритет за детската градина имат тези, свързани с превенцията на ранното напускане. Превенция, която цели предотвратяване на възникването на предпоставки за преждеременно напускане на детската градина, както и ограничаване на условията, които го благоприятстват. Политиките и мерките за превенция са насочени към образованието и грижите от ранна детска възраст.

Интервенция, която цели създаването на условия за ограничаване на преждевременното напускане, при отчитане на конкретните заплахи на най-ниско равнище.

Компенсиране, което има за цел да подпомогне преждеременно напусналите училище отново да се включат в образованието, като им бъдат предложени разнообразни и достъпни форми за завръщане в системата на образование и обучение.

В ДГ “Васил Левски“ няма отпаднали от обучението деца от подготвителните групи. Обичайно напусналите подготвителната група деца са поради заминаването на семействата им да живеят в друго населено място, в чужбина или поради преминаване на обучение към полудневни групи в училищата. Единични са случаите на допуснати неизвинени отсъствия и то поради недостатъчно отговорно поведение на родителите, недостатъчна мотивация за учене.

Превенцията за ранното напускане на училище следва да започне още в най-ранната степен на образование - от детската градина. Позитивната образователна среда във всяка детска градина е ключова мярка в превенцията на преждевременното напускане на ДГ, като във формирането ѝ се включват следните дейности:

- Разработване и изпълнение на собствена Програма за превенция.
- Подобряване на капацитета на педагогическите екипи за идентифициране на причините за ранното отпадане на децата.
- Разработване и прилагане на механизми за контрол, оценка и самооценка на дейността на директора и педагогическите специалисти по отношение намаляването на отсъствията.
- Развиване на дейности в детската градина за подкрепа на личностното развитие.
- Справяне с възникващите трудности още от най-ранна възраст.
- Активно взаимодействие между родители, деца и педагогически специалисти.
- Развиване на междуинституционални инициативи и системен обмен на добри практики за превенция на преждевременното напускане на ДГ.

3. Принципи.

Водещи принципи при разработване и изпълнение на Програмата за превенция на ранното напускане на училище са:

- **Законосъобразност** - съответствие на целите и предлаганите мерки със законите и подзаконовите нормативни актове.
- **Кохерентност** - осигуряване на координираност и взаимна обвързаност на предлаганите мерки при сътрудничество на всички заинтересовани страни.
- **Партньорство** - активно и координирано участие на институциите за образование и обучение, институциите на властта, гражданското общество и бизнеса в реализацията на политика за намаляване на отпадането от детската градина
- **Прозрачност и популяризиране** на мерките и резултатите - значимостта на проблема предполага висока степен на информираност на обществото.
- **Приемственост** - осигуряване на непрекъснато действие на програмата, независимо от управленски или други социални промени и гарантиране на постоянство в усилията и политиките за изпълнение на приетите цели и целеви показатели.
- **Устойчивост на резултатите** - осигуряване на трайно и дългосрочно въздействие на постигнатите резултати.
- **Своевременност** - осигуряване на навременни адекватни мерки за неутрализиране на рискове от преждевременно напускане на децата от подготвителните групи.
- **Отчетност, мониторинг и контрол** - постигане на по-висока степен на ефективност.
- **Иновативност** - създаване на нови и интензивни мерки и подходи за пълна интеграция на децата от подготвителните групи.

4. Цели на програмата:

Обща цел:

Създаване на подкрепяща среда за децата в детската градина.

Подцели:

- Осигуряване на позитивна образователна среда - добър психоклимат, атмосфера на добронамерени взаимоотношения;
- Осигуряване на достъп до образование и повишаване качеството на образованието за деца от уязвими етнически общности.
- Достъп до качествено образование за деца със СОП.
- Намаляване на риска от преждевременно напускане на детска градина преди възникването на проблемите.
- Предоставяне на набор от механизми за предпазване на отделните застрашени от отпадане деца.

- Подпомагане на преждевременно напусналите деца отново да се включат в образованието, чрез предлагане на пътища за завършване на подготвителна група в ДГ.

5. Дейности за постигане на целите:

- Повишаване на ангажимента на родителите, засилване на тяхното сътрудничество с учителите.
- Контрол на отсъствията на децата и причините за допускането им, както;
- Контрол на поведението, с цел недопускане на тормоз и насилие.
- Повишаване квалификацията на учителите за работа с деца в риск.
- Засилване на връзката между учителя и детето и връзката учител - родител, основаваща се на взаимно доверие и уважение.
- Търсене на форми за повишаване на информираността на родителите на напусналите деца отново да се включат в образованието.
- Разглеждане на Педагогически съвет на случаите на деца в риск от отпадане от системата на ПУО.

6. Мерки за превенция:

Осигуряване на позитивна образователна среда – добър психоклимат, атмосфера на взаимно уважение. Повишаване интереса на децата към живота в детската градина чрез редовно осъществяване на работата в екип, включване в обществено полезен труд, участие в групови и общоградински тържества и развлечения. Обсъждане на нравствена проблематика свързана със екологичното, здравното и гражданско образование. Повишаване на достъпа до съвременни информационни технологии.

Анализиране на резултатите от обучението по отделните образователни направления спрямо очакваните резултати, резултатите, получени от оценяването на входните и изходните равнища и набелязване на мерки за повишаване на успеваемостта.

Повишаване участието и ангажираността на родителите и обществеността: включване на родителската общност за повишаване на активността и сътрудничеството с ръководството на детската градина. Организиране на групови и общоградински форми на взаимодействие като включване в естетизиране на помещенията и двора на детската градина, участие работилница за родители, изработване на изделия за благотворителни базари, отбелязване на традиционни празници и обичаи, подготовка и провеждане на спортни мероприятия; актуализиране състава на Обществения съвет, провеждане „ Седмица на отворените врати“.

Контролиране посещаемостта на децата чрез ежемесечно отчитане среднодневната посещаемост на децата, своевременно осъществяване на връзка с родителите, за установяване причините за отсъствие на децата, анализиране средната посещаемост на децата по групи в края на всеки месец.

Реализиране на политики за социализиране на децата, за които българският език не е майчин и за деца в неравностойно положение, за интегрирано обучение на деца със СОП, включително и осигуряване на достъпна архитектурна среда. Актуализиране стратегията на детското заведение в зависимост от конкретните условия и обстоятелства.